

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

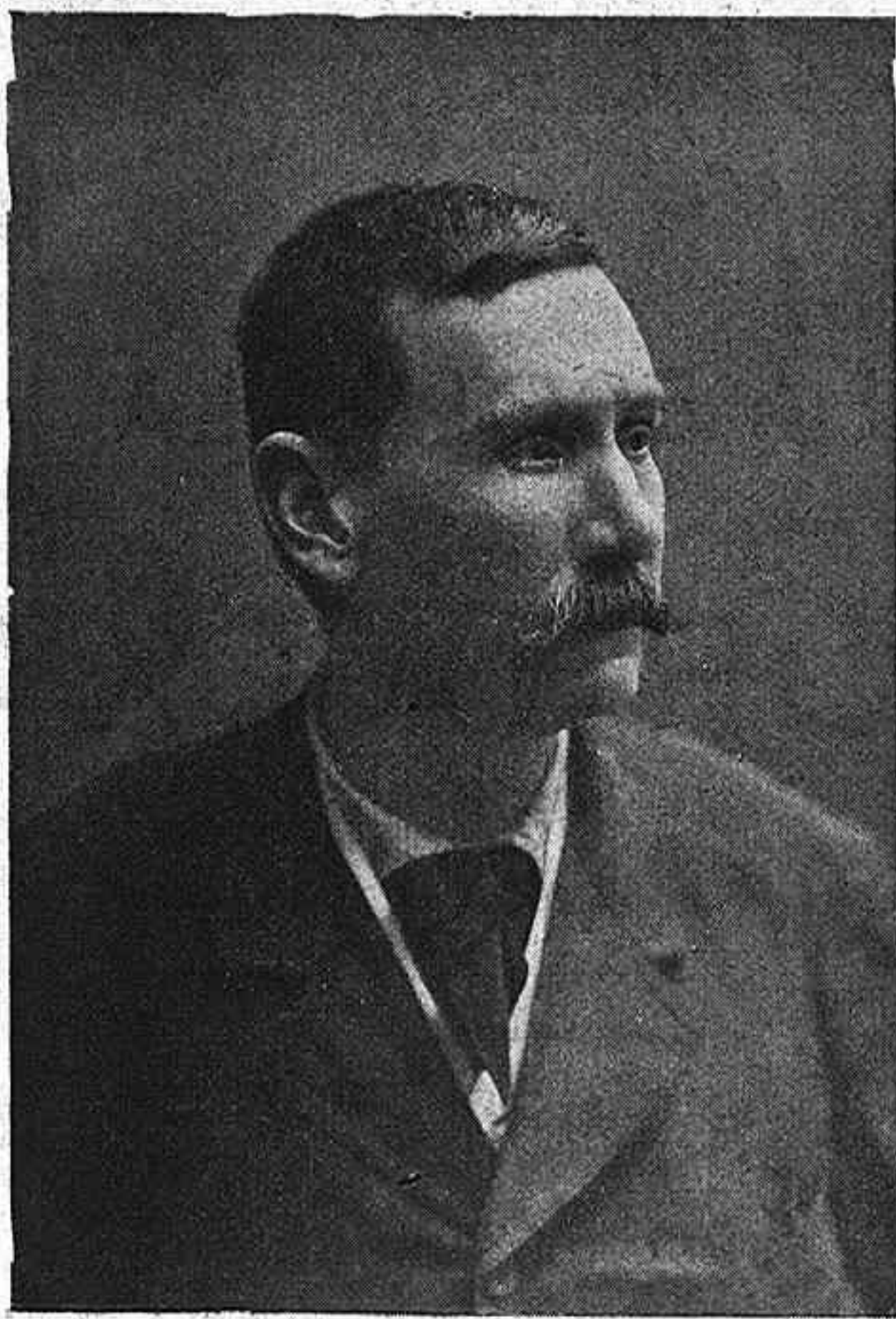
PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

A LA PORTA DEL RESTAURANT

—¿Que no hi caben aquests dos convidats?

Fot. Audouard. Reproducció autorizada.

B. Pérez Galdós

CRÓNICA

INDUPTABLEMENT, el succés de la setmana es l'estreno del drama *Electra* del insigne Pérez Galdós en el *Teatro Español* de Madrid. Si ha fet soroll aquesta obra, ho indica la repercussió del éxit en tot Espanya, inclús en la nostra Catalunya, ahont

també com per tot arreu sembla haver-se despertat un sentiment amodorrat ó completament adormit feya molt temps: el sentiment lliberal.

¡Poderosa forsa del art!

Perque l'autor de *Electra* es avants que tot y per damunt de tot un gran artista.

La seva producció copiosa portada á terme ab una perseverancia admirable l'ha colocat en primera línia entre 'ls escriptors no ja tan sols d'Espanya, sino del mon enter. Es de aquells que no cabent dintre dels estrets límits de una nació, traspassen las fronteras, difundint arréu la llum de sas creacions admiradas; com un astre que remonta, dominant desde l'altura, espays infinits.

Gracias á n' en Pérez Galdós se reconeix al exterior que l'Espanya del últim ters del sigle XIX y de comensos del sigle XX, no es del tot xorca. Encare 'ns queda un novelista, un dramaturg de potencia, que fa del art un instrument de regeneració, una poderosa palanca de progrés.

Y aquí hont son tants els que claudican y hont son encare més els que s'abaten al pés de l'adversitat y al predomini del egoisme hipócrita que ha casi acabat per invadirho tot, es un espectacle que conforta y admira 'l que dona á l'humanitat l'escriptor solitari, consagrat al cultiu de la bellesa més hermosa de totes, la que pren per objectiu el progrés humá y la reanimació del esperit lliberal.

* *

Sols coneixém *Electra* per l'extracte que de son interessant argument n'adelantan els principals periódichs de Madrid y per algunas de las principals escenas que n'reproduheixen. Aquestas ressenyas parcials, pero suficientment claras, de una producció que com totes las obras mestras careix de nuvolositats y replechs bastan pera fer concebir una idea bastant completa de la singular creació, aixís com de la gran oportunitat ab que ha vingut á la llum de la vida.

Electra es un drama simbólich, pero de un simbolisme clar y transparent, perque té per base no una abstracció filosófica, ideal, caboriosa, sino un quadro intens de realitat humana y un quadro al mateix temps sintétich del estat actual de la societat espanyola.

Una pobra nena, ingenua y amorosa, sedenta de vida y alegría s' enamora de un seu cosí, viudo y pare de uns nens preciosos els quals estimulan l'instint de maternitat de la nena *Electra*. El cosí de aquesta es un cor noble y una inteligencia ilustrada que 's consagra al cultiu de la ciencia física.

Pero amenassant aquests amors, com negre aucell de presa, s' alsa Pantoja, amant que sigué de la mare d' *Electra* y pare de la nena: un pecador hipócrita, que busca la tranquilatat de la seva conciencia enllotada oferint als demés en holocauste á la religió. Ja la mare d' *Electra* vivia sos días en un convent, y en un convent preten ofegar també l'esclat de joventut de la joyosa nena, que tot just naix á la vida y al amor pur.

¿Cóm ho farà per destruhir els ensomnis de felicitat dels dos enamorats?

Senzillament, apelant á una de las reglas més características de la mónita jesuítica; anantse'n de drèt al fi que 's proposa sense reparar en els medis: envenenant el cor de aquell ángel, al dirli:

—Ta mare sigué una gran pecadora: tu ets filla d'ella y del pecat, y fill del pecat y també d'ella es ton promés. Tu y el teu nuvi sou germans y no podéu casarvos.

La nena adolorida y desesperada s'entrega, deixantse conduhir al convent sense resistencia.

—Allá—pensa Pantoja—ja 's cuidarán d'aixalar-la, fent que no puga sortir may més del abisme en que l'he llansada.

Per fortuna l'energia del cosí d' *Electra*, secunda da dignament per altres individuos relacionats ab la familia de la nena triomfa de tot, y *Electra*, després de haver vist la sombra de la seva mare negant la infame calumnia de Pantoja, torna als brassos del seu enamorat.

Aquesta acció senzilla serveix pera posar de lleu la maldat de aqueixa hipocresia depriment que ha anat apoderantse pas á pas de la decaiguda Espanya, víctima ara més que may del clericalisme.

Y l'esperit públich ferit per la má potent del geni s'ha despertat de sopte y ha vibrat ab forsa poderosa. L'éxit d' *Electra* ha sigut colossal, estrepitós: ha tingut per tota la nació una immensa ressonancia.

Ja era hora de que cessés l'estúpit ensopiment de una nació avassallada, que fins semblava haver perdut l'instint de la propia conservació.

* *

A l'entussiasme de las personas ilustradas que assistiren al estreno d' *Electra*, escriptors, artistas, intellectuals de tota mena que aclamaren ab frenesí al afortunat autor del drama y á las ideas regeneradoras qu' en Pérez Galdós simbolisa, s'hi ha unit desseguida l'entussiasme popular sentint, com per maravella, 'ls afanys de una vida nova.

Electra está cridada á recorre triomfalmant tot el país d'Espanya, de ciutat en ciutat, de poble en po-

ble. La seva forsa es tan soberana, que ni 'ls mateixos que per un tres y no res acuden al expedient de la suspensió de las garantías constitucionals y á la proclamació del estat de siti s' han atrevit á trabarli 'ls passos. Pitjor per ells mil voltas si ho haguessin intentat, perque las materias explossivas son menos perillosas extesas que concentradas.

El drama trascendental de 'n Pérez Galdós trobará sols y ha trobat ja 'ls seus impugnadors en els

que veuen amenassat son predomini pels fulminants efectes que ha produhit desde la seva aparició. Els reaccionaris de tots els calibres li negarán tot, fins son indiscutible mérit literari.

Ja l' altre día *La Garsa* ensenyava la punta del bech.

«Encare hi ha sort—deya—que 'ls escandalosos de Madrit están *electrisats* per en Pérez Galdós y no se 'n cuidarán gayre del *Carlos V*.

»Ja ho deuen haver llegit que hi ha hagut xibarri, himne de Riego y borrarera esparterista.»

¡Que ha de ser trist per *La Garsa* que no hi haja hagut pet de segadors y enca-labrinament de xaretlo catalanista!

Pero deixém que *La Garsa* vaji xis-clant:

«Jo no sé si 'l drama de D. Benet es bó ó dolent: suposo que hi deu haver de tot, y que 'l célebre literat no podia presumirse lo que ha succehit, que posa 'l séu *Electra* al nivell de *Carlos II el hechizado*.»

¡Ara vegin! Quan en Pérez Galdós s' enteri de aquest concepte es capás de clavarse un tiro ó de ferse jesuíta, renunciant á escriure may més pel teatro, única manera d' evitar que un éxit literari se li torni un éxit progressista.

«Convertir el teatro en *Club* potser es molt polítich, pero es molt poch artístich.»

¿Qué dirán davant de aquesta afirmació 'ls segadors que avants de la suspensió de las garantías, no deixavan una funció teatral sense 'l séu corresponent escándol?

«Recordo qu' en Molgosa també va electrizar al públich del Circo ab un drama al que hi sortía en Maceo y sempre fugía de la tropa; no fa pas gayres anys qu' en Piquet esbalotava al públich del Odeón ab l' *Entrada de 'n Martínez Campos á la Seu d' Urgell*.—Per aquestas semblansas no es envejable la gloria de 'n Pérez Galdós.»

Fins aquí arriba l' esquifit criteri de aquest representant de la ilustració catalanista, quals concomitancias clericals no pot amagar pèr més que s' hi esforzi.

Si las corrents d' *Electra* li han fet pessigollas, está bé que 's grati; pero estaria millor que 's gratés ab una mica més de dignitat.

P. DEL O.

QUADRET D' HIVERN

La plana deserta;
els monts plens de neu;
sens' fullas els arbres;
negrós y crú el Cel.

Y en mitj la feresa
d' eix quadro d' hivern
¡un jove qu' estima,
y un cor fret com gel!

F. CARRERAS P

UN TIPO

La vida de periodista, es cert, dona mals ratos, pero proporciona també ho-

DISFRESSA

«Saben de qué va aquest tipo?
Ben bé ho expressa la fila:
de *Mestre de cerimónias*
de la Casa de la Vila.

LAS TRES COSAS

MES FREDAS DEL MON

Son, segons una cansó de molt coneguda lletra, la navaja del barber, el nas del gos y l'... etcetra.

tractant d'endavinar que era lo que aquell home podia tenir d'extraordinari; pero, apart d'alló dels neulers, no vaig sapiguer trobar en la seva fisonomia res de particular.

—Sí, senyor—insistí ell, recreantse ab el meu examen:—venia per demanarli que 'm publiquin el retrato.

—¿El séu?

—El meu. Vaig á explicarme y espero que 'm donará la rahó.

ras de inefable satisfacció, que compensansobradament aquellas amarguras.

Exemple d'aquets deliciosos moments es la entrevista que aquest día vaig tenir en la redacció, ab un subjecte que vingué á veurem per parlar-me d'un assumpto—deya ell—de gran interés pel periódich.

Era un home d'una trentena d'anys, curt, rabassut, sense pel y ab una cara de bobo, d'aquellas que involuntariament fan exclamar al que las contempla:—¡Qué 'n deu haver portat de neulers aquest tipo d'ensá qu' es al mon!

Va entrar, va saludarme sense gayres compliments y á manera d'introducció, va comensar per preguntarme:

—¿Cóm es que ara á LA ESQUELLA no publican caps de brot?

Anava á respondreli que no 'n publiquéim porque s'han acabat y esperém que surti un'altra brotada, pero 'm vaig contentar ab dirli:

—Perque hi ha altres assumptos d'actualitat, que interesan al lector mes que 'ls retratos.

—Pues es llástima, porque al públich sempre li agrada veure las caras dels homes célebres. Cabalment jo venia per aixó.

—¿Per veure caras?

—Per ensenyarli la meva á fi de que la fes posar al periódich.

Me 'l vaig mirar ab mes detenció,

—No desitjo altra cosa. Pot comensar.

—Jo, aquí ahont me veu, soch sastre; pero, además, tinch un dó que crida l'atenció de tothom.

—¿Quín? ¿El d'entregar puntualment la feyna 'l día que la promet?

—Soch tenor, un tenor de tantas facultats, que tots els que 'm coneixen asseguran que arribaré á eclipsar á n'en Prats y á igualar á n'en Gayarre. En la Marina, sobre tot... ¿Vol que li canti? Ja veurá:

*Costas las de Levante,
playas las de...*

—No 's molestí; per créureho no necessito probas. Vaji dihent.

—Fins ara no mes hi cantat en casas conegudas y en teatrets d'aficionats, pero per tot arreu m'han dit lo mateix: «Aquest xorro de veu, ben canalisat, ha de ser la teva fortuna». Entre 'ls amichs y companys, ja se sab, no hi ha bateig, casament ni festa de familia que no se 'm convidi.

—Naturalment, ab el propósit de ferlo cantar.

—Y sempre la Marina. Ja 'n sé d'altras de cançons, pero no volen sinó aquesta, porque dihen qu'es en la que hi estich mes bé. ¡Si vosté 'm sentís en el moment en que ataco las primeras notas!

*Costas las de Levante,
playas las de...*

—M'ho figuro sense sentirlo. Pot continuar.

—L'altre dissapte, en la reunió de *La dalia pastoril*, parlant de celebritats y eminencias, un conegut va preguntarme qu'esperava jo per donarme á coneixe al mon y posarme á fer fortuna.

—Y vosté devia contestarli que primer s'havia de canalisar el xorro de veu.

—No, senyor; aixó es lo de menos. La veu la canalisaré en un tancar y obrir d'ulls el día que 'm convingui. Lo que á mí 'm falta per elevarme es un'altra cosa.

—¿Un globo?

—No, senyor; me falta que un periódich me publiqui 'l retrato.

—¡Pero, home!—vaig dirli jo, procurant contenir la rialla que pugnava per escaparsem de la boca:—aixó seria comensar la casa per la teulada. ¿Quín interés pot inspirarli al públich el retrato d'un home á qui no coneix?

—¡Precisament! Aixís me coneixeria. Al veure la meva cara, tothom aniria preguntant: ¿Qui es aquest? Y quan l'endemá ó al cap de quatre días sortís á cantar sobre las taulas d'un teatro, no hi hauria espectador que no digués:—¡Ah! Es aquell, el del retrato.

—Confesso que no opino com vosté.

—Jo sí. Y es que hi estudiat molt á fondo la materia y conech que si un s'ha de guanyar la reputació de mica en mica, quan acaba de tenirla feta ja fá una pila d'anys qu' es mort.

—No ho cregui.

—¿Qué no? Aquí 'n té un bon exemple. El rey d'Espanya, Alfonso XIII ¿seria tan célebre si ja de petit no haguessin comensat á posarli 'l retrato en els sellos y en las monedas? Desenganyis, lo que fá l'anomenada del home es el retrato.

—Pues sentó haver de dirli que nosaltres tenim una teoria distinta, y no publiquéim sino 'l retrato dels homes que ja tenen l'anomenada feta.

—¡Oh! Es que no 's pensi que volgués que á sota del meu hi possessin cap bombo. La cara, el nom y llestos.

—Es impossible.

—¿De veras?

Va pronunciar aquest *¿de veras?* ab tan desolat accent de consternació, que se 'm va ocorre consolarlo sugerintli una idea absolutament nova.

—Escolti—vaig dirli:—el propòsit de vosté es que 'l seu retrato surti en algun periódich, sigui 'l que sigui?

—Sí, senyor; tant se me 'n dona l' un com l' altre.

—Pues, bé; fassi una cosa. Compri unas quantas ampollas d' *Emulsión Scott*; vaji després á veure 'l fabricant, explicantli que 'l medicament l' ha curat d' una terrible malaltía que 'l tenia sepultat al llit, y la casa Scott, agrauidíssima y reconeguda, farà posar el seu retrato, no en un diari sol, en vint ó trenta.

—¿Sab que l' idea es magnífica?

—Pues, á aprofitarla tocan. Li regalo.

L' home va tornar á tararejar per despedida alló de: *Costas las de Levante, playas las de...*

Y aquí va donar fi la entretinguda conferencia.

Si 'l meu consell es seguit y 'ls periódichs publican el retrato del sastre-tenor, vostés ho veuran. Ab la cara de bobo que fá, 'l coneixerán desseguida-

A. MARCH.

CONFLICTE SOLUCIONAT

«Amich—vas dir—mírat bé
ants de casarte, á la mare
de la que vols per mullé,
mírahi ta dona, en sa cara,
quan tinga 'ls mateixos anys;
deu mil exemples m' ho ensenyan
rebert sempre desenganys
els qu' en no creure'm s' empenyan

No 't fhis que siga hermosa
quan la joventut li val;
si sa mare es horrorosa
ella á sa edat será igual...»

Y al posarme en relacions
formals, cercant matrimoni,

las tévas indicacions
han estat mon patrimoni.

He seguit el teu consell
desde que ab promesa conto,
Sa mare he vist de gairell
tot fent, sens esfors, el tonto
y no he deixat escapar
cap dels detalls de sa cara
que 'm poguessin ilustrar
en la téva ciencia rara.

¿Sabs en conjunt que n' hi tret
de fixarme en ta manía?
que per quedar satisfet
casarme ab las dos deuría
puig, apart la joventut,
de la mare la bellesa
me deixa mes convenut
que no la de la promesa.

Es un cas escepcional,
amich, el que á n' á mi 'm passa
puig trobo tan natural
dá á la noya carabassa.

Tú ho extranyarás, pot sé;
pero, noy, la mare es dona
d' aquellas que van tan bé
jova, fresca... una *jamona*.

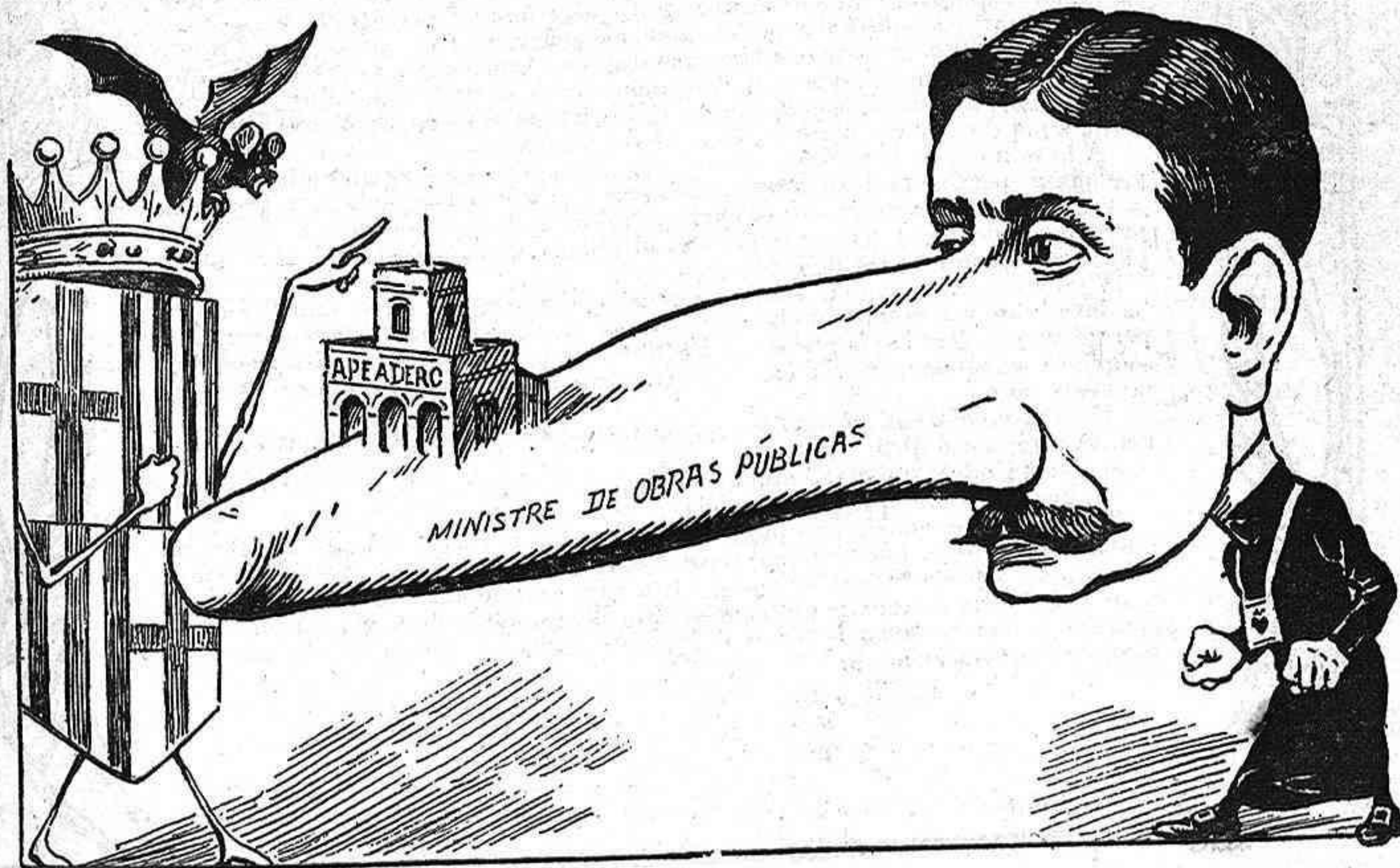
Y gracias á aquest consell
que tú ab tanta fé pregonas
me trobo en mitj del tropell
d' un conflicte entre dos donas.

Conflicte de solució
senzilla á Messopotámia,
país hont diu que puch jo
acullirme á la bigámia.

Pero mes senzilla aquí,
puig ho arreglo desseguida,
dihent á las dos que per mí
ja poden anar á dida.

A. DEU

EN SANCHEZ TOCA Y L' APEADERO DEL CARRER D' ARAGÓ

—Au, Barcelona, fes pas:
no ho mano jo; ho mana 'l nas.

L' ESCOMESA

Trasplantada de una rónega masfa del Montseny á un alegre poblet de la Costa, ella, la Cinteta, aquell liri que havia pujat fins allavoras malaltís, va comensar á revifarse de tal modo que semblava un esclat de primavera. L' accentuada brillantor de sos ulls blaus, d' un blau fosch com el d' aquella montanya reflectada pel sol ixent, era la franca expressió d' una sanch que 's renova y d' un cor que 's desperta.

Els seus moviments y el seu parlar traslluhian una ignocencia treballada per una mitja educació de colégi que contrastava bon xich ab els seus pochos anys y la seva única deria qu' era 'l mar... passejarse, corre, jugar vora d' aquella plana inmensa que tant l' atemorisava y tant l' atreya al mateix temps.

Y corrent, y assoleyantse per la caldejada platxa va ferse amiga de l' Tianet, un bordegás fill d' un patró de barcas pescadoras, esprimatxat com ella pero forsut y guapo, ab uns ullassos verts qu' enamoravan, d' una verdor simpática com la de la mar, la seva única confidenta, l' únich mon que coneixia, ja que de la terra 's pot dir que no 'n sabia més enllá de la barraca.

A lo millor ella, la Cinteta, venia ensorrant ara un peu, ara un altre, ab una faldada de petxinetas blancas com las sevas dents y aixís que 'l Tianet la veyia ja l' empaytava per volgue' lshi l lensar y cullirn'hi de més bonicas. ¡Y cóm li espurnejavan de goig y de temor els seus ulls blaus quan ell, atrevit, s' internava platxa endins al retrocés de l' ona geganta!

¡Y cóm se comensavan d' estimar aquell parell de gavinas sota aquell sol que 'ls dava vida y al compás de la eterna ramor de las onadas! Ella ho coneixia porque en el colégi havia pressentit lo qu' era amor; pero, ell, el rústich remitjer, semblava no adonarse'n... Y ella d' aixó se 'n engelosía esperant l' escomesa que no venia may.

Un día, no obstant, al cap de temps, trobantse 'ls dos sentats damunt la sorra, va atrevirse á dirli:

—¿Sabs Cinteta qu' ets d' alló més maca?

—¿Per qué m' ho dius?—va fer ella.

Una onada de sanch li va pujar á la cara y una estranya formigó que sentia dintre 'l pit li deya que sí, que l' escomesa era imminent y que podia ser ben prompte, á la posta del sol, en aquell mateix instant; dessota de la barca del seu pare y sens altre llenguatge qu' aquells seus ulls grossos y verts com la mar, que com ella 's manifestavan ansiosos d' ignorats desitjos y, com ella, plens d' una feconda inconsciencia.

JOAQUIM AYMAMÍ.

LAS BARBAS DEL VEHI

A Madrid ha tronat, y desseguida s' han recordat de Santa Bárbara. Es á dir, els cables del tranvía eléctric han fet una munió de desgracias, y llavors s' han recordat de que 'ls cables eléctrics son perillosos.

¿Y aquí? Tots bons, gracias á Deu.

Jo no sé quín dimontri de virtut tenen aquestas empresas tranviarias.

Si vostés—aném á suposar—penjan un quadret al exterior de la seva botiga, immediatament se 'ls apareix un exércit d' agutzils y municipals que 'ls obligan á retirar el quadro, alegant rahóns d' *ornato público*, de *derecho público* y hasta no sé si de *salud pública*.

Pero vé una empresa de tranvías, se fa seu el carrer, s' apodera del ayre, reventa una dotzena de ciutadans, y ningú li diu res.

¿Per qué? Si no s' ho fan explicar per una sonám-bula bona, no ho sabrán pas may.

Aquí la divisa de las autoritats sembla ser aquesta:

«Vehíns, atmósfera, vías...
¡tot pels tranvías!»

Per ells s' empedran carrers, per ells s' escrostonan passeigs, per ells s' arrencan arbres...

¿Las ordenansas municipals? Els tranvías poden passarhi per sobre.

¿Las costums establertas? Per sobre.

¿Els barceloníns? Per sobre.

Els tranvías passen per sobre de tot, comensant per la lley y acabant per las personas que no van lleugeras de camas.

Si haguessim d' enumerar totas las infraccions, tots els atropellos morals y materials que las companyías han comés y están cometent, no 'n tindriam prou ab una dotzena de columnas.

Verbi-gracia, y aixó no es mes que un petit mostuari:

¿Está manat qu' en els *cruces* dels carrers els cotxes del tranvía portin una marxa moderada? Pues á tot' hora 'ls veurán atravessant las vías mes concorregudas ab una velocitat de tren.

¿La lley ordena que las empresas tinguin els rails al nivell del empedrat y deixa al seu cárrech la conservació de la vía pública en una extensió detalladament indicada? Pues els rails surten un pam del nivell y l' empedrat confiat al seu cuydado fa llástima de mirar.

¿Per pacte especial ab l' Ajuntament la companyía ha de tenir el carrer de Corts il·luminat ab vint focos eléctrics? Pues la majoría de las nits els focos apareixen apagats ó únicament encesos de cada tres un.

¿Segóns una de las cláusulas de la lley de concessió, sobre 'l cable conductor de la corrent s' hi ha de colocar un fil que eviti possibles contactes ab els telefónichs y telegráfichs? Pues fa una pila de días que de la Rambla del Mitj n' ha desaparegut el fil de defensa.

¿Cóm es que aquells municipals, aquells agutzils, aquelles autoritats que multan al fuster porque treu el banch una mica massa enfora ó al pintor porque ha aixecat una bastida sense permís, cóm es, dich, que aquestas autoritats no s' adonan de que la Granvía está á las foscas, de que 'ls cotxes van com mals-esperits, de que á la Rambla del Mitj el cable está sense 'l fil protector que la lley exigeix?

¿Qué s' espera pera posar els peus á rotllo á las empresas tranviarias? ¿Que las Casas de Socorro s' omplin de gent y 'l cementiri de cadavres?

A la Cort també s' ho miravan ab la mes espanyola indiferencia, y ara tot son crits, gemechs y malediccions.

Santa Bárbara es patrona dels artillers; pero d' aquests paysáns que no mes se recordan d' ella quan tenen la tronada á sobre, crech que se 'n riu.

Senyor Arcalde primer: las llissions que 's reben á casa dels altres diu que son las mes profitosas. Y molt mes si son gratis.

Fixis ab lo que ha passat á Madrid, y prenguin exemple.

Al vehí li han pelat las barbas.

¿Es qüestió de posar á remullar las nostras?

MATÍAS BONAFÉ

DESGLÁS

¡Ay, quín hivern tan llarch, companya meval!
El fret es tan intens que tot ho glassa...
De son énergador efecte 's lliuran
tan sols els que s' estiman com nosaltres:

Vina, acostemnos més, farém memoria
d' aquells días d' estíu tan llarchs y alegres,
bressol del nostre amor, mentres s' omplía
de cantadas d' aucells, y flors, la terra...

Parlarém d' aquell temps que, per nosaltres
si 'ns estimém avuy com allavoras,
tornará ab las poncellas primerencas
quan florexi de nou la estació hermosa.

Acosta't més, que nostras alenadas
si haguessin d' anar lluny se glassarían!

Y l' espay que separi 'ls nostres llabis
procurém que 'l mes curt possible siga...

¡Aixís, hermosa! ¿Veus? Al acostarnos
las nostras energías se despertan
fent batre 'ls nostres cors ab entusiasme;
la sanch potentia 'ns bull dintre las venas
y á fora 's fon la neu... L' hivern s' allunya!
L' ha vensut ab sa forsa abrusadora,
l' estíu de foch que neix d' entre nosaltres
al besarnos frenétichs en la boca...

E. JUST Y PASTOR

Dugas anécdotas referents á n' en Verdi

Quan Víctor Manuel I, ab la valenta cooperació de 'n Garibaldi, lluitava pera conseguir l' unitat d' Italia, en algunas poblacions ahont encare no hi dominavan els unitaristas, feyan els partidaris d' aquestos certas manifestacions més ó menys dissimuladas, y no permetétselshi cridar: ¡Visca 'l rey d' Italia!, cridavan: ¡Viva Verdi! porque las lletras d' aquest nom corresponían á las inicials de las paraulas que ells tenían en son esperit al fer la manifestació. Aquest crit significava

Viva
Vittorio
Emanuele
Re
D'
Italia.

Vittorio Emanuele Re D' Italia.

En aquelles mateixas poblacions encare no unificadas, els patriotas que volían perteneixer á l' Italia una, organisavan vetlladas musicals, en las que 's tocavan y cantavan pessas esclussivament de tres mestres italians: Bianchi, Verdi, Rossini (*Blanch, Vert, Roig*), com á símbol dels tres colors de la bandera italiana.

Y veus'aquí com per la significació del seu nom, el popular músich, encarnava la popular idea política del seu país.

C. R.

CARNAVALESCAS

Si allí ahont vagis difressada
vols desallotjà 'l local...
fas un crit, carèta á fora,
y l' éxit serà total.

M' esbotzares la xistera,
me vas fer gastá 'l panís
y quan el ball va acabarse
set per set... y sol al llit.

Alegre va entra 'l palco; sola anava,
dintre varem sopar... y quan sortia
confós y pensatiu filosofava...
qui sab ¡pobra! si surt ab companyia...

Ostras, Sauterne y pollastre
conservas, biscuit glacé...
ja n' estich cansat de pillas,
á sopar ab tú... ¡may mes!

T' ho vaig coneixe ab la «pinta»
qu' ápats duyas atrassats,
per xo al dir que m' estimavas
no vaig ferne gens de cas.

FIDEL DELFI

Teatros

PRINCIPAL

El drama *D. Pedro del Puñalet* trenta anys enrrera hauria tingut un éxit que molt s' hauria acostat al que va obtenir *La Campana de la Almudaina* del mateix autor. En cambi, avuy, no ha fet fret ni calor á ningú.

Ha passat ja aquella moda d' escriure obras dramáticas pseudo-históricas, prenent per protagonista á un personatge de mes ó menos figura pera acomodarlo á las exigencias de un género enmotllat en l' artifici, ab las situacions purament efectistas y ab una versificació sonora y retumbant per tot ropatje.

Aquestas produccions que avants produhfan esclats d' entusiasme, avuy no emocionan á ningú... ni menos convencen. Tot lo més se miran com una curiosa supervivencia, ó millor dit encare com un foch follet brollant de una sepultura.

Al Sr. Palou y Coll no se li ha de rebaixar ni un grá del mérit que ha contret, escrivint un' obra que si no agrada, no es culpa d' ell, sino del temps. Si en literatura pogués com en política premiarse la consecüencia, cap altre autor avuy seria digne del aplauso que á n' ell deuria tributar-seli. Pero desgraciadament no suceheix aixís: en lloch del aplauso calurós troba la fredor, la indiferencia, sencillament porque *D. Pedro del Puñalet* ha vingut una mica massa tart.

**

Ab molta oportunitat la companyia de la Sra. Cobeña, ha reproduhit algunas obras del insigne Pérez Galdós, tals com *La de San Quintín* y *Doña Perfecta*.

Aquesta última, sobre tot, está inspirada en las mateixas tendencias que la famosa *Electra*. Res d' extrany seria, donchs, que obtingués avuy un reviscolament d' éxit molt superior al que va alcansar quan el seu estreno.

Obra de 'n Galdós y fustigadora de la reacció clerical, es un bon remey aplicable al mal del dfa.

LICEO

Alternant ab *Hänsel und Gretel*, la deliciosa ópera cómica de Humperdinck cada día ofda ab mes delicia y aplaudida ab major entusiasme, el tenor Bonci ha cantat *La Favorita*, agabellant els aplausos dels filarmónichs que adoran al tenor avants que tot.

En lo primer y en l' últim acte es ahont pogué lluhir sas esclents condicions, gracias á sa manera especial de filar las notas y á la claretat y bon timbre de sos aguts.

TÍVOLI

Be pot assegurar-se que Mossen Cinto Verdaguer no sab lo qu' es un teatro, y casi juraría que no hi ha posat may els peus. Aquella qualitat que se 'n diu intuició teatral, tampoch la té ó la menos no la deixa descobrir en son quadro plástich *L' adoració dels pastors*. Se veu que ab ell va limitar-se á cumplir un compromís de amistat. Pero el seu nom va omplir de gom á gom l' ample local del *Tivoli*.

Presentada l' obra per en Russinyol ab un parlament impregnat de carinyo y de fervor que fa veure no sols lo que tanca 'l quadro sino fins alguna cosa més, que nosaltres ab tot y la bona voluntat que 'ns mou, no lograrem

descubrirhi; ilustrada ab alguns números musicals de 'n Morera trassats ab má de mestre; y posada en escena esmeradament, presentant-se una decoració de molt bon efecte, qu' es la primera obra del Alexandre Soler, el fill del malhaurat escenógrafo Soler y Rovirosa, *L' adoració dels pastors* tingué lo que 'ls francesos ne diuen un *succès d'estime*.

No podfa de cap manera 'l públich escatimar els seus aplausos á nostre primer poeta, quals obras mes justament celebradas, no serán may sens dupte las que pugui donar á la escena, sino las que viuen inmortalment en els seus llibres.

Voldríam ser considerats ab l' opereta *Trista aubada*, estrenada dimars á la nit; pero ¡ay! es tan neula, y sobre ser neula es tan pretenciosa, que no 'ns es pas possible.

Aquell assumpto del hereu rich que sustréu la xicota á un de sos mossos, malaltís y pobre, acceptantho aquesta fins al extrém de cantar ab ell un duo de amor, pera després de casada, girarse de repent, quan veu al seu antich enamorat morint de cara al sol ixent á tall de Traviata ab barretina, no interessará may á ningú. Aquella acció no té cap consistencia, aquells tipos careixen en absolut de carácter, la major part dels diálechs que sostenen se distingeixen solzament per sa pobresa de fraseologia.

¿Y qué dirém de la música? Unicament que 'l compositor no hi ha planyut la feyna, puig entre pessas y melopeas n' hi ha un excés, y la major part d' ellas son ressonants y estrepitosas, ab gran espatech de metall. Molt soroll y pocas nous.

Per aixó 'l públich benévol qu' en un principi 's prenfa la cosa molt bé fins al extrém de cridar als autors á las taulas, després s' aná refredant, y com mes la música cridava, mes s'ort se feya á las sevas resonancias buydas.

Al final, sortiren de nou els autors als aplausos de una part escassíssima de la concurrencia. Sempre es bó tenir amichs. Pero no es aixís com se salvan las obras que no tenen salvació possible... y lo qu' es *Trista aubada* resulta ser realment una *aubada molt trista*; pero molt trista.

N. N. N.

LLIBRES

COSAS MEVAS.—Poesietas de R. SURIÑACH SENTIES, ab un prólech del mestre en gay saber D. JOSEPH FRANQUESA Y GOMIS.—Ab son nom propi y mes comunment ab el pseudónim de *Swisenti* ha col·laborat el senyor Suriñach en *L' EsqueLLa de la Torratxa*. No es, donchs, un desconegut de nostres lectors ab tot y ser tan jove, y tampoch ho será en lo successiu pels que llegeixin el petit aplech de composicions que ha donat á llum ab lo títol de *Cosas mevas*, porque moltas, la major part de aquestas *cosas*, son de las que deixan l' impresió agradable que produheix la florida primerencia del atmetller.

El jove Suriñach té una gran condició: l' expontaneitat, avalorada per l' encís de un sentiment íntim y sincer. Es poeta de naixensa, y aixó 's troba desseguida llegint qualse-

COSTUMS POPULARS

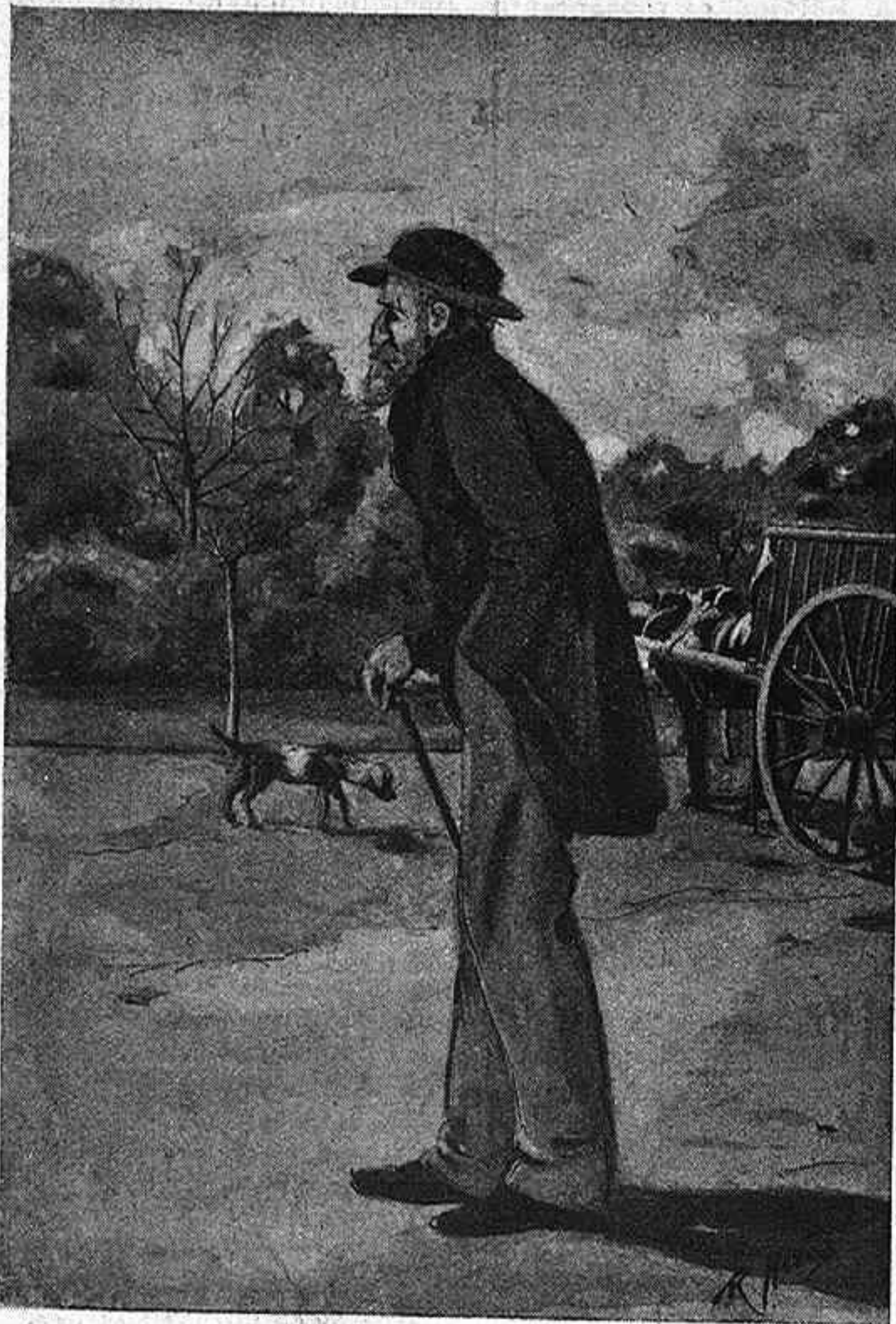
A la plassa de Sant Just, de Barcelona

Un grupo de vehíns fent esquellots á un seyor vell que s' ha casat ab una dona jova.

(Inst. de LA ESQUELLA)

SOTA ZERO

—Vaja, fins que aixó de la capa sigui una cosa gratuïta y obligatoria, els hiverns els haurían de privar.

vulga de sas composicions, lo mateix las amatorias, que las que dedica á la bona memoria de la séva santa mare. En aquestas sobre tot no hi ha ni la més mínima partícula d'afectació: han brollat directament desde l'ánima al paper, com l'aygua pura de una font de dolors consol.

Vostés dirán si es poeta de veras que aixís escriu:

«Quan avuy ens hem vist vestits de negre
y ens hem trobat tan sols,
el meu pare m' ha dit:—¡Fillet de l' ánima!...—
y m' ha fet un petó.

No recordo que may, may en la vida
m' haji besat tan fort.

Quan te veig prop ta mareta
sento que se 'm núa 'l cor.
¡Pensar qu' estás tan distreta
al costat de tal tresor!
Sigas del tresor avara,
¡oh, qui pogués ser com tú!
Jo si algun cop crido—¡mare!
ja no 'm contesta ningú.

Y ara una del género amatori:

Si aquell follet dels quèntos dels meus avis
algun día 'm digués:
—¿Qué vols mortal? Pots demanar tres cosas:
te las concediré.—

Jo llavors abrassantlo ab alegría
li diría al moment:
—Que m' estimi, m' estimi y que m' estimi;
no desitjo res més.

Y per acabar una, en que 'l sentiment apareix unit á la fantasía. Se titula

NOTA DE TARDOR

...Y la pobra aureneta endarrerida
doná uns vols per la plassa de la esglesia.
Y 'ls arbres silenciosos la miravan
passá á frech d' ala de sas fullas grogas.
Y xisclá l' aureneta, y aquell xiscle
recordá la passada primavera,
y 'ls arbres van sentí una esgarrifansa.
L' aureneta 'ls digué:

—Jo 'us compadeixo
perque vos veig esclaus. Si fosseu lliures,
podríau vení ab mí. Jo sé una terra
amarada de sol hont may s' hi acosta
la tardor malaltissa. ¡Pobres arbres!
¡Quants días que tindré per anyorarvos!
Adeusiau, amichs que tant estimo.
Fins á la primavera!—

Y va fé un xiscle
tan trist, que 's va filtrar al cor dels arbres,
y envers al Sur obrí sas alas negras.
Els arbres van dí ¡adéu! ab sa veu fosca,
y van caure suaument algunas fullas...
¡Semblava que ploravan!...

Ab lo transcrit creyém n' hi ha suficient pera donar una idea de la naturalesa poética del jove Suriñach, aixís com del valor real del aplech de sas jovensanas composicions, que son alguna cosa més que una esperansa.

ALTRES LLIBRES REBUTS.—La casa Tasso ha aumetat ab dos nous títols la colecció de las obras complertas del gran novelista H. Balzac. Els dos pertanyen á la série *La comedia humana*, y 's denominan *Los Chuanes* y *Ursula Mirouet*, deventse sa traducció respectivament als Srs. D. E. Leopoldo de Verneuil y D. J. Garcia Bravo.

*** *En Pau de la Gralla ó la festa major de la Vila*, sainete en un acte y en prosa, de costums populars tarraconinas, original de D. R. Ramón y Vidales, estrenat ab gran éxit á Novetats el 16 de desembre últim.

*** *Serenooo... Las vintiquatre!*—Suposició en un acte y en vers, original de Lluís Millá y Salvador Bonavia.—Obra cómica, inspirada, com ho indica 'l seu títol, en un assumpto de actualitat.

RATA SABIA

LO INCREÍBLE

—Vaig á donarte una noticia
que quedarás espatarrat;
no podrás may imaginarte
lo que 't vull dir.

—¿De debó?

—May.

—Ja ho sé, vols dir que 'l rich Girona
ha repartit son capital
entre la gent menesterosa
que á Barcelona 's mor' de fam
y s' ha quedat sense ni un céntim
partit pel mitj.

—Es mes estrany.

—Donchs es que 'ls noys catalanistas
han deixat d' ésser clericals
y van dihent que Catalunya
sols pot ser lliure, forta y gran
cremant convents, tancant iglesias
y obrint escolas.

—Mes estrany.

—Aixís deu ser que 'ls duros sobran
dintre las arcas comunals
y que la gent qu' alló emena
no fá dels duros gens de cás
y atents tan sols á qu' en pochos días
se converteixi la ciutat
en una tassa d' or y plata
per lo bonica y per lo gran,
y per lo sana, y per lo neta,
y per lo...

—Prou; es mes estrany.

—Que 's deixarà de fer política
don Manel Planas y Casals.

—Tampoch.
 —Que 'ls nyébits modernistas
 s' han fet pelar clatell y cap.
 —No es res d' aixó.
 —Qu' han nombrat bisbe
 á en Verdaguer.
 —Ja fora estrany
 puig fora just, pro també l' erras.
 ¿Et donas?
 —¡No! Perque ara hi cáich;
 qu' en un convent de trinitaris
 ingressará l' Alf Xarau.
 ¿Tampoch?
 —¡Tampoch...

—Donchs ara 'm dono.
 No trobo res ja mes estrany.
 —Ja t' ho diré, y mes que depressa
 la rahó tota 'm donarás.
 Escolta y pásma't. El *Pelayo*
 nostre famós acorassat
 ha pogut fer la travessía
 sense averías ni entrebanchs
 desde l' extrém de l' escollera,
 fins á la escala de la Pau.

JEPH DE JESPUS

Ja casi tenim bisbe nou... ó á lo menos el govern
 ja l' ha triat.

El favorecut ab la mitra vacant es el cardenal
 Cassanyas, que avuy ocupa la cadira de la Seu d' Ur-
 gell y 'l principat d' Andorra.

De manera que per venir á Barcelona haurá de
 deixar de ser príncep.

—Ja tenim himne per rébre'l, tan bon punt arribi
 á Barcelona—'m deya l' altre dia un catalanista.

—¿Ah, sí? ¿Y quín himne será aquest?—vaig pre-
 guntarli.—Perque suposo que no será 'l dels *Sega-*
dors.

—No: aquest varen gastar-lo ab el doctor Morga-
 des... y ademés el tenim privat del metje. L' himne
 que li cantarém, aixís que arribi de la Seu, es aquell
 que comensa aixís:

«De la Seu fins al cantó
 aném á ca'l Beco, aném á ca'l Beco,
 de la Seu fins al cantó
 aném á ca'l Beco del recó.»

Las conferencias que 'ls elements avansats del
Ateneo Barcelonés donan cada divendres en el Saló
 de Cátedras de aqueixa Associació, son verdadera-
 ment interessants. Ho sigué, sobre tot, l' última que
 doná avuy fá vuit días D. Joseph Cembrano, sobre
 'l següent tema: *La lucha por la vida y la asociación*
en los animales.

Traball curiosíssim y de una amenitat extraordi-
 naria, basat tot ell en els últims adelantos de las
 ciencias experimentals, valgué á son autor nutrits
 aplausos y entussiasmas felicitacions.

Y no obstant de que aquestas conferencias con-
 tribuixen á realzar el decaigut prestigi del *Ate-*
neo, els catalanistas brillan en ellas per la seva au-
 sencia, y ni *La Renaixensa*, ni 'l *Diari de Catalunya*
 's prenen la pena de donarne compte, ells que tants
 esforços varen fer pera transformar l' *Ateneo* en una
 nova associació catalanista.

Lo qu' ells deixaren caure, hi ha quí 's cuida d'
 alsarho... y ells fent el mut.

LLEGINT EL CARTELL

—Repara, tú, quina funció fan avuy: *Hálsal y Grátal*.

¿Callan per remordiment ó per impotencia?

Prompte comensarán els treballs pera habilitar l'
 edifici que ocupa 'l Museo de Reproduccions pera la
 instalació de la Exposició de carbóns minerals espa-
 nyols projectada per la Diputació provincial.

Tindrém, donchs, reunits en un mateix local, pi-
 lots de carbó de pedra y reproduccions de guix.

Total: una Exposició de *blanch y negre*.

Un músich que se n' ha anat de aquest mon: el
 mestre Rogel, que acaba de morir á Cartagena.

La generació actual apenas si 'l coneixia: en cam-
 bi l' anterior havia tingut ocasió de aplaudir-lo, pa-
 gantli ab aquests aplausos els bons ratos que li pro-
 porcionava.

El mestre Rogel sigué un dels autors mes cele-
 brats del repertori bufo. D' ell es la música de *Las*
amazonas del Tormes, de *La vuelta al mundo* y de *El*
jóven Telémaco. Una música garbosa, alegre, molt
 apropiada al género teatral pel qual era escrita.

Va passar la moda dels bufos, y 'l mestre Rogel
 ha mort al fi com á home, quan feya ja un quart de
 sigle que havia mort com á compositor.

Síntoma dels temps qu' hem alcansat.
 Se reuneixen els metjes colegiats, y la discussió

degenera desseguida en disputa, armantse 'l gran escándol del sigle.

Srs. galenos: Una mica de quietut, mirin que 'l mal dels seus clients no vol soroll.

Se reuneixen els advocats, y succeheix igual que ab els metjes.

S' obran debats que 's tornan tot seguit tempestuosos: quan un orador vol fer us de la paraula, 'ls seus contraris l' interrompen, ofegant á crits la seva veu. No hi ha manera de entendre's, y la sessió s' aixeca... y continúan encare las disputas llarga estona.

Senyors advocats: ¿es que vostés qu' exerceixen en gran part la seva carrera fent us de la paraula, haurán de demanar quan se reuneixen, que 'ls menestrals y fins els simples treballadors els donguin unas quantas lliçons de continencia?

Verdi va disposar en son testament que se l' enterrés sense ceremonia oficial de cap mena.

Y aixís tingué de ferse.

No hi hagué pompa, ni flors, ni coronas, ni delegacions oficials.

Pero hi hagué lo que val més que tot aixó: una massa de poble imponent... la vera representació de aquell públich que per espay de mes de mitj sigle s' ha conmogut absorbint y assimilantse las genials melodías del colossal mestre italiá.

En una paraula: al enterro de 'n Verdi hi assistí l' ànima del poble.

Respecte á la presencia dels grans sombreros de senyora en el Teatro, 'l Tribunal del Sena acaba de dictar una disposició molt atinada, que per tot lo men hont s' usa aquesta classe de baluernas, hauría de sentar jurisprudencia.

Se tracta de un senyor que va adquirir quatre butacas pera portar la seva familia al teatro de Varie-

DISFRESSA

«La Garsa».

PER CARNESTOLTAS

Trajo que, ben preparat y ab la careta adequada, es potsé 'l mes indicat per fer qualsevol gatada.

tats, y 's trobá un dels quatre que no pogué veure gota de funció á causa del gros volum de un sombrero que tenia á la fila del davant.

¿Qué va fer l' interessat? Pendre testimonis de que la visualitat del escenari li estava privada, y acudir al Tribunal contra l' empresa reclamant danys y perjudicis.

La sentencia dictada, condemna al empresari á restituir al espectador l' import de la localitat junt ab els interessos de la cantitat bestreta y á satisfer las costas del judici.

Se reconeix en la sentencia, que anantse al teatro ab l' únich y exclusiu objecte de veure la funció, tota causa que sent independent d' ell l' impossibilitat de veure l' espectacle, constituheix un motiu de rescissió del contracte entre l' espectador y l' empresari.

S' aprecia además que 'l dret de veure l' escena desde cada localitat constituheix una servitut de vista que l' empresari té l' obligació de garantir.

Finalment se recorda 'l principi de dret comú de que tot arrendador té 'l deber de assegurar al arrendatari 'l goig pacífich de la cosa arrendada.

Si aquesta sentencia justíssima formés lley s' hauría acabat l' abús, per quant las empresas mateixas cuidarian d' evitar que las senyoras assistissen á las funcions ab el sombrero posat.

Lo que avuy suplican ho imposarian com una exigencia, per evitarse perjudicis com els que á la del Teatro de Varietats de París, acaba de inferir la justa sentencia dictada pel Tribunal del Sena.

La Guerrero ha partit peras ab el públich valenciá, y tot perque á n' aquest no va agradarli 'l drama *María Stuardo* posat en escena per ella la nit del seu benefici.

Ningú va aplaudir: els poms de flors, y 'ls coloms que havían de tirárseli van quedar aquells en

CONSOLS PATERNALS

—No ploréu, que ara us portarém al Tivoli á sentir el Noy de la mare, y aixís podréu dormir.

els palcos de prosceni, y 'ls últims á las gabias: la pluja de fullas de llorer que havia de caure d' entre las bambalinas, no va realitzar-se. Feya un temps molt sech, y aquella nit no va ploure.

***

La Guerrero va posarse á plorar de rabia... «enfurecióse—dium un periódich—y decretó que los valencianos son un pueblo inculto que no merecía nada más.»

Y en efecte, al día següent se negava á representar l' última funció que tenia anunciada, retornant als abonats l' import del abono. Y se 'n aná de Valencia jurant no tornarhi á posar may més els peus.

Total: una raresa de artista mimada. Pero aquestas raresas no fan, Sra. Guerrero. Perque 'l públich té 'l dret perfecte de que un' obra li agradi ó deixi de agradarli, y l' actor que tant estima 'ls seus aplausos, en justa compensació deu respectar la seva indiferencia y hasta el seu disgust.

D' altra manera, si repeteix la sort, sense necessitat de anar á la ciutat del Turia, s' exposa á quedar-se molt sovint á la lluna de Valencia.

Las cerillas de la companyia monopolisadora no s' encendrán si vostés volen; pero en cambi las sévas accions donan molta llum.

La proba es que últimament s' ha repartit á cada una un dividendo complementari de 45 pessetas per acció, que unit al de 35 pessetas repartit anteriorment forma un conjunt de 80 pessetas.

Un' unsa rodona. O com si diguessim: el 16 per cent del valor nominal de las accions.

Vegin fora dels monopolis quin negoci trobarán avuy que dongui un 16 per cent net y pelat.

Y tan fácil qu' es realisar-lo! Tot consisteix en un senzill conveni entre la Companyia monopolisadora y 'l Govern, baix la següent base:

—El Govern s' encarrega de tenir agafat al consumidor; y la Companyia monopolisadora s' encarrega de treureli 'ls quartos de la butxaca.

Un subjecte va ab un magnífich bulldoch que acaba de comprar, ensenyantlo al primer amich que troba.

Pero sens dupte per serli aquest amich al gos soberanament antipátich se li abrahona y se li agafa als pantalons.

—Crida'l, que 'm deixi estar... home, crida'l!... ex-

clama l' amich bregant per desem-pellegarse de la bestia.

Y l' amo del gos, tot apurat respon:

—Pero si ni jo mateix sé com se diu ¿cóm vols que 'l cridi?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Te-la.
- 2.ª ANAGRAMA.—Casa—Saca.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La firma de 'n Rovellat.
- 4.ª CONVERSA.—Tuyas—Tres—Oli.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—El sol es un as-tre com cls demés.

TRENCA-CAPS

XARADA

Una fruyta es dos-primera; una bestia dos-tercera; es un deu Dugas-segona y 'l Total un nom de dona.

E. ZOLA Y B.

TRENCA-CLOSCAS

†
TOMAS PUJOL FIHEL
E. P. D.
REUS

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títul de una comedia catalana ab el nom y apellido del seu autor, avuy difunt.

JAUMET LL. Y S.

DE LA COLLA DELS CEBAS

—¿Que si 'l modernisme es mort? No, senyors: encare tenim cor, pipa y mans per defensarlo.

MANUAL DEL FISONOMISTA

La més grossa de las veritats que té observadas el fisonomista es alló de que per coneixer á una persona s'hi ha d'haver menjat un quintá de sal deixatada en sopas de bróquil. Pero aixó s' refereix induptablement al interior de las personas.

Al tractarse de la fesomia enteném aquí la estructura ó conformació del físich que distingeix á un home de un altre home; y s' han donat pel cas un sens fí de més ó menos atinadas observacions, qui dihent que lo que caracteriza es el nas, qui assegurant qu' es la barba, els ulls, el front... el paladar, y fins algú s' ha atrevit á afirmar que lo que singularisa al *individuum* es la veu, quan nosaltres coneixíam un senyor de la *Perdiu* que tenia la veu de baix y al mateix temps la veu de falset... y *La Veu de Catalunya*.

Havent consultat darrerament el celebrat MANUEL DU PHYSIONOMISTE, hem convingut en que la ignorancia més supina s' revela en las sevas afirmacions; se veu qu' aquest senyor Manel Dú es molt dú de closca y no sab de que se las heu.

El resultat dels nostres estudis sobre 'l particular ha vingut á donar llum ab una *massissima* veritat, y es aquesta: L' únich membre completament distint en el físich de cada persona es l' orella. Poden buscar dos tipos extraordinariament semblants; examinin sas orelles y comprobaran que no son iguals. ¿Volen recordar una

persona que no coneixen gayre y han de tardar á véurela? Prenguin bona nota de l' orella.

Si en las oficinas d' antropométrica criminal retrates sin ab fidelitat las orelles de tota la gent que fa cara de *assessina* aviat s' acabarían els presidis.

Si tots ens fixessim més ab las orelles no faríam tantas planxas, saludant ab impertinencias ó ab cops á l' espatlla á personas que tenen la desgracia de semblarse á altres que coneixém: Com un company nostre qu' encare tot sovint fa 'l *quart d' amich* á un senyor qual auténtich fa mesos qu' es al cementiri.

Y aixís no succehiria com una vegada que va venir en Clarín á Barcelona y 's va trobar ab en Miró al mitj de la Rambla de las Flors; al cap de poch rato ells mateixos no sabían quin era l' un ni quin era l' altre. Tal va ser l' exaltació nerviosa que 'ls agafá al confondre's en las sevas conciencias las propias personalitats que van tenir que portarlos al Laboratori municipal perque 'ls reconeguessin; no aclarantse 'l misteri fins que á un *Gutierras* se li va acudir mirals'hi las butxacas, trobantli á l' un l' últim llibre de 'n Peyo y á l' altre un grapat de revistas estrangeras.

¡Tan fácil qu' hauría sigut fels'hi ensenyar l' orella!

PELS ULLS DE POLL

A un senyor que 'ns demana un remey pels ulls de poll devém ferli avinent que, després d' haver usat inútilment tota mena de callicidas, y després de fer la perillosa operació de punxarlos ab una agulla cremant, l' única cosa que 'ns decidím á aconsellar es que s' fassin estobar ab tomátech y millor, molt millor ab un tros de llimona fresca; l' endemá s' poden tallar y soscavar ab pasmosa facilitat.

Aixó va probarho ab éxit un jove que *corria la plassa* y ja no podia caminar ab cap mena de calsat; tant, que fins va arribar á anar ab patinadors y ab xancles per lliurarse dels empedrats.

ANAGRAMA

—Avuy m' ha dit en Janot
que digués á n' en Mateu

que no podia aná á *Tot*
puig s' havia *tot* un peu.

SISKET D. PAILA

FESTAS DE LA TEMPORADA

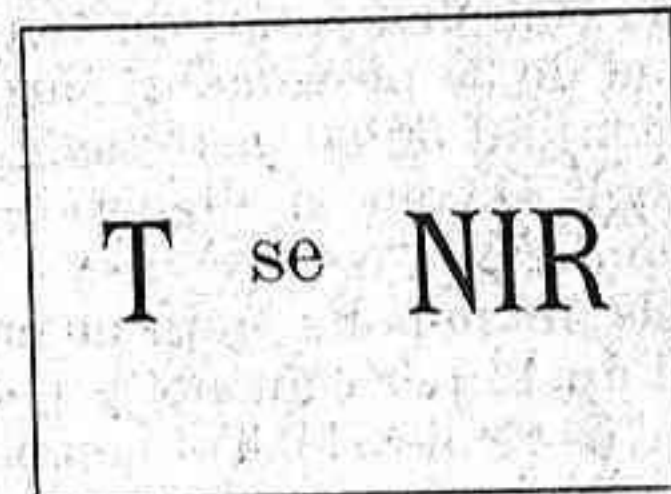

—Ha anat bé aquest *assalt*, veritat?
—Deu n' hi dó. No hi ha hagut, de bon tros, tantas barbaritats com al de Pekín.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal: vocal.—Segona: animal de ploma.—Tercera: animal de mar.—Quarta: mes del any.—Quinta: vegetal.—Sexta: adverbí de temps.—Séptima: consonant.

UN ENAMORAT POBRE
GEROGLÍFICH COMPRIMIT

SEBASTIANET

En preparació

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS

per C. GUMÁ

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

Ultima publicació catalana

APELES MESTRES

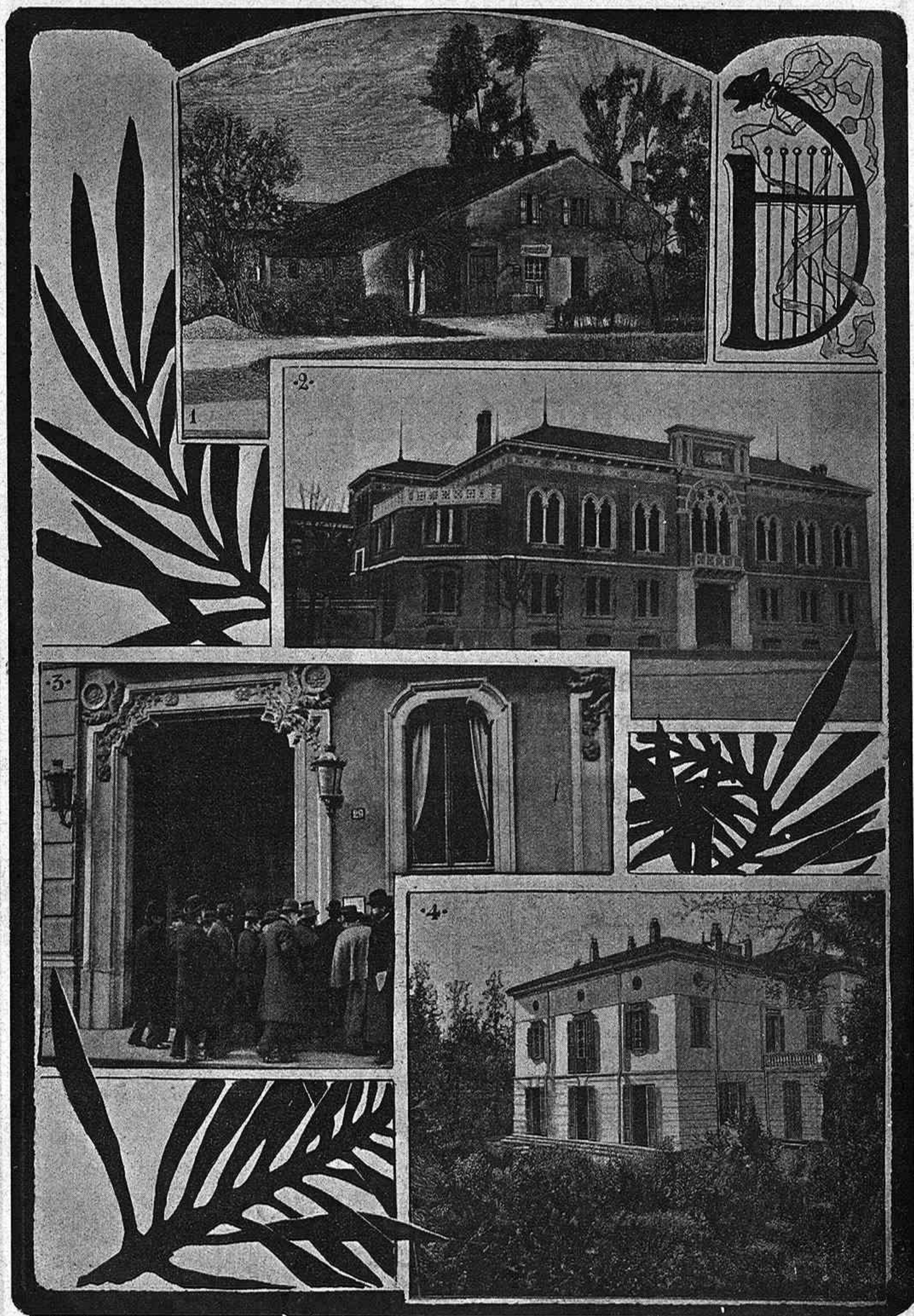
IDILIS

LLIBRE PRIMER: Preu 2 ptas.

LLIBRE SEGON: Preu 3 ptas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral per certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

RECORTS DE 'N VERDI

1. Casa ahont va neixe en Verdi á Roncole.—2. Hospici per músichs vells, fundat per en Verdi.—3. Milán. La multitud, á la porta del hotel de 'n Verdi, llegint el butlletí de la seva malaltía.—4. La séva residència d'estiu, á Santa Agata.